

Lausunto toimenpiteistä vuoden 2020 arviointikertomuksen johdosta

KH 26.10.2021 § 162

Valmistelija: Henri Pätsi, 0406551714

Kuntalain 121 §: mukaan: Kunnanhallitus antaa valtuustolle lausunnon toimenpiteistä, joihin arviointikertomus antaa aihetta.

Valtuusto on käsitellyt arviointikertomuksen vuodelta 2020 22.6.2021 § 10 ja edellyttänyt kunnanhallituksen sekä lautakuntien käsittelevän arviointikertomuksen ja antavan selvityksen toimenpiteistä mihin ne ryhtyvät arviointikertomuksessa esitettyjen asioiden osalta.

Sivistyslautakunta on käsitellyt arviointikertomuksen 11.10.2021 § 85. Tekninen lautakunta on käsitellyt arviointikertomuksen 14.9.2021 § 71.

Pormestari: Kunnanhallitus antaa valtuustolle seuraavan lausunnon:

"Kunnanhallitus ja kunnanvaltuusto eivät ole käsitelleet (edellisen vuoden) arviointikertomuksen palautetta." Kunnanhallitus toteaa, että käsittelemättömyys on valitettavaa, ja johtui asioiden viranhaltijavalmistelun henkilöstövajeesta.

"Nettositovuustaso ei kuvaa todellista kunnan toimintaa. Suositusten mukaan sekä menot että tulot tulisi olla sitovia." Kunnanhallitus ymmärtää tarkastuslautakunnan tarkoituksen asiassa, mutta toteaa samalla että nettositovuus antaa nopeasti muuttuvassa toimintaympäristössä liikkumavaraa talousarviovuoden aikana ilman, että vähäisille muutoksille muutoksille tulee hakea valtuustolta hyväksymistä. Nettositovuus on kunnissa yleisesti käytössä.

"Kunnolla valmisteltua strategiaa tällä valtuustokaudella ei ole ollut olemassa. Jotta strategiaa voitaisiin tehokkaasti hyödyntää, ja siitä tehdä valtuustossa operatiiviselle tasolle täytäntöönpanokelpoiset työvälineet, uuden valtuuston tulisi ensi töikseen laatia se." Kunnanhallitus toteaa, että strategia on valtuuston hyväksymä. Uuden strategian laatiminen on tärkeää, mutta uusi strategia ei olisi ehtinyt valmistua vuoden 2022 talousarviovalmisteluun. Strategian valmistelu aloitetaan tammikuussa 2022. Kunnanhallitus yhtyy tarkastuslautakunnan arvioon siitä, että strategian tulee olla riittävän konkreettinen.

"Sosiaali- ja terveystalouden osalta tilinpäätöksessä ei ole esitetty toiminnan suoritteita, esim. hoitopäätöksiä. Toimintakertomuksessa ei ole analysoitu toiminnallisia tavoitteita. Toimintakertomus esittää toiminnan kuvauksen, ei vastauksia, missä on onnistuttu / epäonnistuttu." Kunnanhallitus toteaa, että vuosi 2020 oli

poikkeuksellinen, kun aiemman kokonaisulkoistuksen sijaan palveluita ostettiin useammalta palveluntuottajalta. Vuoden 2021 alusta alkaen käytössä on jälleen kokonaisulkoistus. Kunnanhallitus yhtyy tarkastuslautakunnan arvioon siitä, että toiminnan kuvaamisen lisäksi tulee arvioida tavoitteissa onnistumista. Sosiaali- ja terveystalouden toiminnallisten tavoitteiden raportointiin numeeriset mittarit soveltuvat. Numeerista dataa asiakastytyväisyydestä ja hoidon saatavuudesta on myös saatavissa, ja sitä pyritään tuomaan enemmän vuoden 2021 toiminnan raportointiin.

"Sisäisestä valvonnasta ja riskien hallinnasta on annettu selonteko toteutettavista toimenpiteistä, ei toteutetuista toimenpiteistä." Kunnanhallitus yhtyy tarkastuslautakunnan arvioon siitä, toimenpiteiden kuvaamisen lisäksi tulee kuvata toteutetut toimenpiteet.

"Isoja kunnan kannalta oleellisia päätöksiä, vaikka ne eivät sääntöjen tai lain mukaan kuulu valtuustolle, on valtuuston hyvä käsitellä ja hyväksyä ne omalta osaltaan. Erityisesti isot hankkeet, jotka kestävät useita vuosia ja sitovat tulevien vuosien määrärahoja, tulee käsitellä ennen sopimuksien tekoa kunnanvaltuustossa." Kunnanhallitus yhtyy havaintoon siltä osin, että valtuuston tiedonsaanti on tärkeää. Päätökset tulee tehdä kuitenkin siinä toimitilimessä tai sen viranhaltijan toimessa, jolle tehtävä on hallintosäännöllä määrätty, ja merkittävimmässä asioissa tämä toimitilin on valtuusto.

"Riskienhallinnasta tulee tehdä kartoitus ja tunnistaa kunnan riskit ja määritellä niiden todennäköisyys. Toiminnan avoimuudessa ja päätösten dokumentoinnissa on tarkastuslautakunnan mielestä kehitettävää." Kunnanhallitus toteaa, että kunnan käytössä on riskikartoitus/riskinhallintasuunnitelma sekä sektorikohtaisia suunnitelmia. Kunnanhallitus toteaa myös asiakirjojen dokumentoinnissa olevan kehitettävää, mikä on haasteena monessa kunnassa.

Lisäksi tarkastuslautakunta tuo esille ICT- ja talous- ja henkilöstöhallinnon järjestämistavan muutoksiin liittyneet ongelmat. Kunnanhallitus allekirjoittaa tarkastuslautakunnan esille tuomat haasteet muutosvaiheessa. Kunta on kuitenkin pyrkinyt aktiivisesti ratkaisemaan ongelmat osaltaan.

Edelleen arviointikertomuksessa tuodaan viranhaltijapäätöksiin, sisäiseen valvontaan ja osavuositiedotukseen liittyviä asioita, mutta niistä ei ilmene, esittääkö lautakunta niihin muutoksia.

Päätös: Kokous keskeytettiin kokoustaunon ajaksi klo 11.03-11.36. Kokousta jatkettiin klo 11.36. Kokous keskeytettiin klo 11.37. Kokousta jatketaan 2.11.2021 klo 10.

Kokousta jatkettiin 2.11.2021 klo 10.01, jolloin puheenjohtaja totesi

läsnäolijat.

Päätös: Hyväksyttiin esityksen mukaan.

Täytäntöönpano: valtuuston listalle

VALT 11.11.2021 § 39
1130/00.03.01/2021

Esitys: Valtuusto merkitsee kunnanhallituksen lausunnon toimenpiteistä vuoden 2020 arviointikertomuksen johdosta tiedoksi saaduksi.

Päätös: Hyväksyttiin esityksen mukaan.